

Tagasivaade
läinud
aastale lk 2

Aastalõpul
laua-
tennisest lk 3

Järvakandi
Klaasi-
muuseum lk 3

Kärvakandi Kaja

NR 9 (170) DETSEMBER 2011

Väikesed meistrid Jõuluvana toas. Tiia Hansar

Jõuluaeg Järvakandis

Kultuurihallis oli igal advendil sündmus, mis rahva majja tõi.

1. advendil oli meil külas Komöödiateater. Naerupahvakud ja tuline aplaus rääkisid enda eest. Kahjuks ei õnnestunud aga ühine küünalde süütamine alevi jõulukuusel: vist „päkapikkude“ vingerpussi tõttu jäi kuusk sel õhtul pimedaks.

2. advendil toimunud laada teemaks olid jõulud, talv, eestimaisus ja käsitöö. Oli avatud Jõuluvana tuba, kus lapsed meisterdasid, lõbutsesid ja kohtusid Jõuluvanaga. Lavalusti pakkusid naabervaldade esinejad. Tore oli Tiina jõulukohvik laadaseljanka, jõulupaja ja muuga. Et hõrgud road liiga ei teeks, algas järgmisel päeval jõulueelne kursus naiselikust liikumisest idamaises stiilis, kokku kolmel esmaspäeval.

3. advendil olid kõik järvakandilased oodatud kultuurihalli laudade taha „Oma rahva jõulupiknikule“, tulla võis oma toidukorviga. Peab siis piknik alati murul olema? Esinesid meie kollektiivid, meenutati aasta toredamaid hetki, tänati kultuurihallis toimetajaid, nauditi üllatuskülalise imelist tantsu, tantsiti ise, maiustati, oldi mõnusad. Ei puudunud ka kultuurihalli oma päkapikk. Südamlik ja õdus õhtupoolik – nagu üks piknik olema peabki.

4. advendil oli kultuurihallis tõeliselt kõrgetasemeline jõulukontsert. Esinesid Oleviste Ülistuskoor ja solistid, saatjaks ansambel ja keelpillikvartett. Mõtiskleti ja vahetati südamlikke jõulusoove.

Lasteaiaski juhtus jõuluajal mõndagi.

12.–16. detsembrini toimus heategevuslik jõulumüük. Ühes hoolimise ja südamesoojusega oli müügile toodud ilusaid isetehtud ingleid, hõrke hoidiseid, kauneid kaarte, mänguasju ja maiustusi. Tundub, et ei midagi erilist, kuid väikestest (hea)tegudest algavad suured.

Jõulumüügiga koguti 150.60 eurot! Mida selle eest lasteaiale ostetakse, otsustatakse pedagoogilise nõukogu koosolekul.

“Lugu sellest, kuidas vana-aja jõulud tänapäeva jõuludega kokku said” – sellist pealkirja kandis lasteaija jõulupidu, mis üle mitme aasta toimus taas ühise suure ettevõtmisena kultuurihallis. Räägiti vanadest jõulukommetest ja uskumustest, teadmiste jagamisega jõuti tänasesse välja. Seda ilmetasid laste laulud ja tantsud nii praegusest kui ka vanemast ajast. Loomulikult ei puudunud peolt Päkapikk ega Jõuluvana!

Koolilgi on kombeks oma suuremad jõulusjad ära ajada kultuurihallis. 20. detsembril võis osa saada südamlikust jõulukontserdist, kus kõlas valik igihaljastest jõululauludest tänaste lemmikuteni talvest, lumest, päkapikkudest. Esinesid koorid, ansamblid ja suured ning väikesed solistid. Kontsert lõppes ühislauluga “Taas talv on tulnud”. Vahest tõi see kaunis muusika praegusel pimedal lumevaesel ajal jõutunde igasse südamesse!

**Tiia Hansar,
Heivi Kipper
ja Eha Teras**

Jõuluvana pai aitab järgmisel aastal veelgi tublim olla. Heivi Kipper

Esinejad kooli jõulukontserdilt.

Sten Luhtoja

Austati kultuurihalli elus olulisi inimesi.

Tiia Hansar

Tervisemess ja lasteaija värviprojekt konkursi „Raplamaa aasta tegu“ nominentide hulgas

Konkursile „Raplamaa aasta tegu“ esitati sel aastal 16 nominenti, nende seas ka Järvakandi Tervisemess 2011 (korraldajad Tiia Hansar ja Kadri Karro) ning lasteaija Pesamuna talguprojekt „Lihtne värvida, lihtne aidata“.

Konkursi peapreemia said seekord MTÜ Saagu Valgus Fond tegevus (juhataja Siiri Sisask) ja Raplamaa Kaasaegse Kunsti Keskuse loojad Riin Pallon ning Kairi Orusaar.

2005. aastal tunnustati konkursil rahvusvahelise rokifestivali “Rabarock” korraldamist ja 2009. aastal oli konkursi laureaate seas rahvusvaheline vibuvõistlus Järvakandi Open (Järvakandi Vibuklubi Ilves).

Ajaloonädal viis õpilased nõukogude kooli

Detsembris oli Järvakandi Gümnaasiumis ajaloonädal, teemaks „Kool nõukogude ajal“ ja eesmärgiks tutvustada tänastele õpilastele, kuidas ning millistes tingimustes õppisid ja millise ideoloogilise kasvatuses osaliseks said nende vanemad ning vana-vanemad.

Näitusetoas sai tutvuda tole-aegsete dokumentide, õpikute ja pildimaterjaliga, näha koolivorme, Nõukogude sümbolikat, aga ka fototehnikat, arutamishetki jms. Olid stendid teabega oktoobrilaste, pioneeri, komsomoli ja lihtsalt koolielu kohta. Tore, et leidis lastevanemaid, kes ei pidanud paljudeks panna kirja oma kooliaegseid mälestusi. Suur tänu neile! Käisid ka külalised Mahtra Talurahvamuseumist, kes mängisid ühes õpilastega maha põneva pioneerikoonduse. Huvi pakkus kroonikafilm Nõukogude Eesti koolist, kus sees ka tikike Järvakandit: mõnekümne sekundi jooksul võis näha-kuulda laulmas Järvakandi Keskkooli 1980ndate alguse tütarlasteansamblit. Teemanädal lõppes asjakohase viktoriiniga, kus noorematest õpilastest olid paremad vastajad võistkondadest „Bellarušš“, „Libahundid“ ja „Sigad“ (kõigil võrdselt 8 punkti), vanematest võitis 11. klassi võistkond.

JK

Tagasivaade lõppevale aastale

Et eelmise aasta kokkuvõtet kirjutades lõpetasin loo Järvakandile linna staatuse taotlemise teemaga, alustan nüüd samal teemal kokkuvõttega vahepeal juhtunust.

Tuleb kohe tõdeda, et erilistest tövõitidest täna veel raporteerida ei saa. Jaanuarikuu volikogu koosolekul vastuvõetud linna staatuse taotlemise otsus, kuhu kirjutati alla volikogu aseesimees Marko Matson, on jäänud siiani Siseministeriumis rahuldumata ja Vabariigi Valitsuse poolt kinnitamata.

Regionaalministri esialgset optimistlikku arvamuset kiire ja positiivse otsuse langetamise kohta linna staatuse andmisel hakkasid kujundama meie volikogu Reformierakonna esindaja surve ja palved maavanemale ning ministri, et otsust ei tohiks mingil juhul enne 2011. aasta Riigikogu valimisi vastu võtta. Sellest lähtuvalt koostas minister teadlastest ja ametnikest komisjoni, mis peab käsitlema ka teisi analoogseid haldusüksusi puudutavaid otsuseid (näiteks Aespa küla soovib saada alevikuks, Viimsi vald vastab samuti linna parameetritele jne).

Komisjon töötab, aeg tiksus, aga otsust veel ei ole. Kõige eelmisel nädalal ministri käest komisjoni töö ja otsuse kohta, aga paraku vastust ei saanud – komisjon pole otsust veel teinud. Minister lubas

küsimusele vastata esimesel võimalusel ja teha seda kirjalikult. Tundub, et ütlamine „kui tahad mingit asja määratleda ajaks edasi lükata, siis moodusta komisjon“, peab paika.

Optimistina arvan siiski, et selle otsuse tegemine ei ole enam kaugel, uue aasta esimesed kuud toovad arvatavasti asjasse selgust. Kuid minule jääb mõistmatuks, mis on Reformierakonna sellise käitumise põhjuseks, et otsustamine niimoodi määramatusse lükati? Ainuke, mida säärasest käitumisest järeldada saan, on see, et valimisliit Järvakandi, kus me erinevate erakondade esindajate ja parteitute kandidaatidena volikogusse kandideerisime, on oma eksistentsi lõpetanud.

Järvakandile linna staatuse andmine tähendaks minu jaoks eelkõige arengulist tuge meile elukeskkonnale. Linna staatuse kohustaks meid linnalisi struktuure (näiteks keskvaljak ja muu linnale omane) välja ehitama ja ka käituma linnana. See annaks teatud garantiid iseseisva omavalitsusüksusena jätkamisel.

Järvakandi alevi veeprojekt (eelarvega u 36 miljonit EEKi), mille taotluse esitasime Keskkonna Investeeringute Keskusele (KIK) läinud aasta detsembris, sai jaatava vastuse käesoleva aasta veebruari lõpuks. Lootus, et saame sellel suvel suure osa töö-

dest kanalisatsioonitrasside renoveerimisel ja uute trasside ehitamisel Järvakandi põhjapoolsesse osasse ära teha, purunes kildhaaval. KIK on rahastusüksusena Euroopa Ühtekuuluvusfondi projektide bürokraatia projektide bürokraatia täiesti uuele tasemele tõstnud. Kogu suvi on kulunud kirjavahetusele ja erinevatele kooskõlastustele rahastajaga. Täna seis on selline, et jõuluks peaksime saama ühele poole projekterimis- ja ehitushankega. Tegelikult projekterimise töö jääks saabuva talve peale ja ehitustöödega loodame alustada varakevadel.

Läinud aasta tegelikult suuremaks ehitus-renoveerimisprojektiks kujunes lasteaia Pesamuna talguprojekt „Lihtne värvida, lihtne aidata“. Tänu abivalvanem Sirje Meti juhitud projektimeeskonna koostatud edukale pakkumisele saime firmalt Caparol lasteaia remondiks vajaminevad

värvid ja lahustid. Töötegitajateks-talgulisteks olid lastevanemad, lasteaednikud, Järvakandi ANK-i noored, kunstnikud, kohaliku omavalitsuse ametnikud, ettevõtjad. Ära tehti suur hulk vabatahtlikku tööd, midagi sarnast tehti viimati Järvakandis Klaasimuuseumi ja Noortekeskuse rajamisel ning aastakümneid tagasi Järvakandi kino ja ujula ehitamisel. Lasteaia sisekujunduse ning värvilahendused koostas meie kohalik Eesti Kunstiakadeemia haridusega kunstnik, nelja lapse ema Kaja Vaikre. Tema töö ja panus sellesse projekti olid märkimisväärsed. Kaja ja tema abiliste maalitud seinad jäävad lasteaeda kaunistama aastateks ja muudavad selle üheks omanäolisemaks lasteaia Eestis. Aga enne kui Kaja sai joonistused seintele kanda, tegelesid etevallastustöödega ülejäänud talgulised. Puhastati,

pahteldati, lihviti ja värviti seinad ning laed, lihviti ja lakiti puitpõrandad. Tänu ettevõtjate abile tehti lisaks planeeritud töödele palju täiendavaid lasteaia igapäevatoeks olulisi asju. Ütlen siinkohal veel kord tänusõnad teile, Mati Tagapere, Regina Jõhvikas, O-I Production Estonia AS, OÜ Järvakandi Kommunaal ja kõik teised abistajad ning u 150 talgulist. Koos tehti on hästi tehtud ja meie lapsed hindavad seda kõrgelt!

Järvakandi lasteaed Pesamuna esitas 2011. a märtsis Tervise Arengu Instituudile taotluse, et liituda Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikuga. Täna on see taotlus rahuldav, meie lasteaed vastab esitatud tingimustele.

Pikka aega oodatud Grossi kaupluse ehitamine Järvakandi võttis otsustava pöörde seoses vallavalitsuse poolt uue asukoha pakkumise ettevõtjale. Täna on endisele turu alale valmimas detailplaneering kaubanduskeskuse rajamiseks. Oluline on see, et Turu 3 ja Turu 5 kinnistutele rajatav kaubanduskeskus säilitab ka turu, valmiva planeeringuga saavad vallakodanikud aasta alguses tutvuda. Kui kõik laabub plaanide järgi, siis järgmisel suvel peaksime jõudma kaubanduskeskuse avamiseni.

Käesolev aasta on kohalikele omavalitsustele (KOV) olnud väga raske. Viimaste aastate energia-

hindade kiire kallinemise taustal on kolm aastat tagasi kärbitud KOV eelarved jäänud muutumatuks. Eesitama valdadel ei jagu enam vahendeid elementaarsete teenuste normaalseks rahastamiseks. MASU saabumisel Vabariigi Valitsuse poolt kulude kokkuhoiu vajaduse sildi all tehtud kärbetega viidi tasakaalust välja riigi ja KOV eelarvete tasakaal. Paraku ei ole valitsuse esialgsed lubadused taastada eelarvete tasakaal hiljemalt 2011. a alguseks vett pidanud. Lähtudes eelnevast ja sellest, et riik võtandub rahvast ega arvesta omavalitsuste kui võrdsete partneritega, koostasime Raplamaa Omavalitsuste Liidu (ROL) ühispoordumise kõikide maakondlike ja üleriigiliste liitude ning organisatsioonidele. Poordumisele „Eesti vajab riigireformi“ kirjutasi alla kõikide valdade volikogude esimehed ja vallavanemad. ROLi juhataja esimehe kirjutasi alla veidi pikemale poordumise seletuskirjale, mis läheb kaasa poordumise lisana. Loodan siiralt, et suudame selle poordumisega Raplamaa „mahtrameestena“ mõjutada Vabariigi Valitsust ja muuta viimase suhtumist Eesti rahvasse ning omavalitsustesse.

Kaunist aastavahetust ja head uut aastat soovides

Mart Järvik
vallavanem
joulukuul 2011

VOLIKOGU

Volikogu novembris

Novembrikuu volikogus oli arutusel maade munitsipaalomandisse taotlemised, osatühingute Järvakandi Kommunaal ja Järvakandi Soojus põhikirjade uute redaktsioonide kinnitamine, maamaksu määra muutmine, informatsioon uude eelarvesse tehtud taotlustest ja haldusterritoriaalse muutmise ettepaneku tegemise tühistamine.

Haldusterritoriaalse muutmise ettepaneku tegemise tühistamine

2009. aastal tegi Järvakandi Vallavolikogu Kaisma, Tootsi ja Väandra vallale ning Väandra alevile ettepaneku alustada läbirääkimisi nimetatud valdade ühinemiseks ja uue haldusüksuse moodustamiseks. Ettepaneku võtsid kõik omavalitsused vastu, aga kuna Kaisma ja Väandra vald on vahepeal ühinenud ning Väandra vald ja alev on mõlemad tänaseks võtnud vastu otsuse, et 2009. aastal planeeritud ühinemine pole tollase ettepaneku alusel enam võimalik, tuleb menetlus lõpetada.

Maamaksu määra muutmine

2011. aasta alguses kinnitas volikogu maamaksu määrad haritavale maale ja looduslikule rohumaaale 2,0% ning muudele maadele 2,5% maa maksustamismäärast. Nimetatud maksustamismäärad on kõrgeimad, need kinnitati Rahandusministeriumi tungival soovitusel ja muutmisele ei kuulu, sest alates 1. jaanuarist 2013 vabastatakse kuni 1500 m² suurused kinnistud maamaksust.

JK

Muudatused toetuste maksmisel

1. jaanuaril 2012 jõustub Järvakandi Vallavolikogu poolt 28. septembril 2011 vastu võetud määrus nr 8 „Valla eelarvest makstavate täiendavate sotsiaaltoetuste määramise ja võrreldes eelneva korraga järgmised olulised muudatused:

Sünnitoetust makstakse lapse sünni puhul, kui **lapse mõlemad vanemad või üksikvanem on oma elukoha registreerinud Järvakandi vallas, kusjuures üks vanematest vähemalt üks aasta enne lapse sündi**. Toetust saab taotleda kolme kuu jooksul alates lapse sünni registreerimisest. Lapse sünnitoetuse suurus on **300 eurot** iga sündinud lapse kohta. Toetust makstakse vallavanema käskkirja alusel. Toetus makstakse kahes osas: 1) 150 eurot pärast lapse sünni registreerimist; 2) 150 eurot lapse aastaseks saamisest ning tingimusel, et lapse ning vähemalt ühe lapsevanema elukoht Eesti

rahvastikuregistris on jätkuvalt Järvakandi vald.

I klassi astuja toetust makstakse Järvakandis elavatele lastele, kes asuvad õppima Järvakandi Gümnaasiumi I klassi või mujal asuvasse erivajadustega lastele mõeldud õppeasutusse nõustamiskomisjoni otsuse alusel. Toetuse eraldamise aluseks on lapsevanema, eestkostja või hooldaja avaldus ning väljamaksmise aluseks vallavanema käskkirja. Toetuse suurus on **32 eurot**.

Eakate inimeste sünnipäevatoetust makstakse isiku **90., 95., 100. ja igal sajale järgneval sünnipäeval**. Toetuse suurus on **20 eurot**, millele lisanduvad kulutused lillede ostmiseks. Eakate inimeste sünnipäevatoetust makstakse vallavanema käskkirja alusel.

Matusetoetust makstakse valla elanikku matva isiku avalduse alusel vallavanema käskkirjaga pärast

surma registreerimist. Matusetoetuse suurus on **25 eurot**.

Transpordi kasutamise toetust makstakse vähekindlustatud puuetega inimestele ja teistele abivajajatele hädavajalike sõitude korraldamisel, kui ühistranspordi kasutamine ei ole võimalik ja isikul või tema lähedastel puudub isiklik sõiduvahend. Sõidu tellib sotsiaalnõunik, kes peab arvestust toimunud sõitude kohta. Väljamaksmine toimub vallavanema käskkirja alusel, millele on lisatud arve transporditeenuse osutamise kohta.

(Et transport on väga kallis, siis peame toetust transpordi kasutamiseks piirama. Samuti on seadusjärgsetel ülalpidajatel kohustus aidata oma abivajavaid vanemaid ja teisi pereliikmeid.)

Hoolduskulude tasumise toetust eraldab Järvakandi Vallavalitsuse poolt hoolekandeesutusse suuna-

tud isikute hoolduskulude tasumiseks, kui 1) **isikul puuduvad perekonnaseaduse mõistes ülalpidamiskohustusega isikud** või 2) **isiku omandis ei ole kinnis- ega olulise väärtusega vallasvara hoolekodusse asumise ajal ega ole võõrandatud vara kolmandatele isikutele aasta jooksul enne hoolekodusse asumist** või 3) **puuduvad rahalised vahendid hoolduskulude tasumiseks**.

Samuti finantseerib Järvakandi vald osaliselt isiku hoolduskulud, kui isik omaste või pärijate puudumisel on pärandanud või kinkinud oma kinnis- või olulise väärtusega vallasvara Järvakandi vallale.

Muude toetuste osas olulisi muudatusi ei ole, need on samad, mis Järvakandi Vallavolikogus 22. detsembril 2010 vastu võetud määruses nr 20. **Kõiki toetusi makstakse rahvastikuregistri alusel Järvakandi valla elanikele.**

Vieno Rippinen
sotsiaalnõunik

Aastalõpul lauatennisest

2011/2012. aasta hooaeg algas meile tavatult varakult, esimene treening toimus juba 13. septembril. Mullusega võrreldes on meie read jällegi täienenud ühe aktiivse tegijaga, kunagise „kõva käe“ Vladimir Smirnoviga (Vovkaga, nagu omavahel ütleme). Nüüd võime rääkida kolmeteistkümnest aktiivsest lauatennisemängijast, kes ei pea kahel õhtul nädalas paljaks võimlateekonda ette võtta. Mängimisvõimalus on ka õpilastel: neile on vabasse klassiruumi üles pandud pinksilaud.

Aktiivselt oleme osalenud maakonna seeriavõistluse etappidel, kus tavaliselt on mängimas 40 lauatennisisti. Oma vanuseklassis on Jaan Lepp saavutanud II ja III koha, naisveteranidest (N +55) on Malle Miilmann saavutanud kaks esikohta ja Iris Rajasaare ühe esimese ja kaks teist kohta. Kõikidest etappidest on osa võtnud Vahur Männa ja Toivo Kadakas.

Jõuluturniirist osavõtjad.

Aita Kadakas

Rapla maakonna individuaalkarikavõistlustel olid Jaan Lepp III ja Väino Rajasaare 5., naistest oli Malle Miilmann 4.

Traditsiooniline omavaheline jõuluturniir toimus 18. detsembril. Mehi kogunes seitse ja võisteldi turniirisüsteemis, kus iga mees mängis kuus mängu. Imetlust väärivad meie Juhan Villido, kes ei tundnud mingit aukartust endast tunduvalt nooremate ees ja andis neile vägeva lahingu. Võistluse võitis Jaan Lepp, alistades teiseks tulnud Väi-

no Rajasaare 3 : 2. III koha matšis võitis Anatoli Riipinen Vahur Männa 3 : 0, järgnesid Toivo Kadakas, Dmitri Šerstjuk ja Juhan Villido.

Pärast põhivõistlust toimus üllatusvõistlus tänavate meespaaridele. Võitis Stadioni tn (Riipinen – Šerstjuk) Rahu (Lepp – Kadakas) ja Põllu tn (Rajasaare – Männa) ees, kusjuures kõik kohtumised lõppesid tulemusega 3 : 2!

Samal õhtupoolikul toimus koosviibimine „Aino juures“, kus jõululaua ääres

autasustati võitjaid, lahendati Anatoli koostatud viktoriiniküsimusi (tulemuseks sõbralik viik kahe võistkonna vahel), räägiti lõbusaid lugusid, lauldi ja keerutati pisut jalgagi. Siinkohal suur tänu Ainole ja Endlile maitsva ning mitmekesise jõululaua eest!

See ettevõtmine kinnitas veel kord lauatenniserahva ühtekuuluvust ja annab lootust meie ühisettevõtmiste õnnestumisele tulevikus.

Häid pühi ja edukat uut aastat!

Väino Rajasaare

Pime aeg saab läbi

Hilissügisene periood möödus enamasti tubaste tegevustega. Koolis peeti õpilaste vahel tulised mõõduvõtmised rahvastepallis, jalgpallis, saalihokis ja teatevõistlustes. Kuna võistlesid segavõistkonnad, siis jätkus põnevust ning pinget pea igaks võistlusmänguks. Uuel aastal jätkatakse uute spordialadega.

Kergejõustikunoorred said kahekuulise pausi järel treeningutesse vaheldust ja võistlesid Kohilas, kus peeti Rapla maakonna koolinoorte jõuluvõistlus. Läks enamasti hästi – tasuks isiklikud rekordid ja auhinnalised kohad. AT vanuserühmas saavutas neli alavõitu Anett Kaldas (60 m 9,30, kõrgus 1.30, hoota kolmik 6.10 ja teivas 2.20), BT teivashüppe võitis Mari Lutšihhin (2.00) ja Edukas oli veel Eglet Marton (60 m 9,13 – III; kõrgus 1.30 – III ja hoota kolmik 6.10 – II). BP sai alavõidu Martin Voog (teivas 2.60), Kaspar-Rasmus Eelmaa oli teivas II (2.60) ja III kõrguses (1.50), Kert Jõema saavutas kõrguses II koha (1.55) ja Kevin Varblane oli kahel korral III (60 m 8,36 ja teivas 2.40).

Põhiuudised seekord AP vanuserühmas, kus IX klassi noormees suutis kahel alal saavutada tulemuse, mis mahub ka kooli absoluutseks edetabelisse: Kent Pirma oli võidukas teivashüppes (3.26) ja teine kõrguses (1.75). Teivas järgnesid Egert Tomingas (3.10) ja Silver Erik Audse (2.30). 16. jaanuaril võisteldakse Raplas uusaasta-võistlusel, kus kavas teised sisealad.

Jaanuaris alustab ka TV-10 Olümpiastarti hooaeg, kus I etapid toimuvad Kohilas (maakond) ja Võrus (vabariiklik). Loomulikult ootavad kõik talispordi huvilised lund, kes tahab olla suusarajal parim ja mõned mõnulevad jälle rohkem kelgumäel.

2011. aasta kokkuvõttes peab tõdema, et vaatamata kõigele sporti veel tehakse. Kohtume SUUSARAJAL.

Margus Sepp

Järvakandi Klaasimuseum

Omavalitsustele eraldatava tulubaasi riiklik vähendamise on jätnud oma jälje ka meie muuseumi tegemistele.

Tallinna linnale kui suurele omavalitsusele laekumiste vähendamine suurt viga ei teinud, ilmselt ka suurematele valdade allasutustele, riiklikust sektorist rääkimata. Teatri- ja Muusikamuuseumi kollektiiv tegi oma suvisel külaskäigul suured silmad, kui rääkisime oma vähendatud eelarvest ja olematutest tegevuskuludest – neil polnud midagi muutunud.

Meie muuseumis toimunud saab pildi, kui kujutate ette olukorda, kus teie ettevõttes on äkki puudu 30% palgakuludest, aga töö tuleb ikkagi ära teha. Kolmest töötajast on saanud kaks, koristajat ega remondimeest ei ole, projektiraha muuseumi tegevusteks taotleda enam ei jõua, sest pole piisavalt kaadrit projektide teostamiseks. Oleme küll pärast haavade mõningat paranemist tõmbunud igapäevatoe rutiini ja tegeleme seda aktiivsemalt kogumistööga ning kogutu korrasdamisega, seda aga ka 4000 külastaja kõrvalt niipalju, kui aega üle jääb. Et aega on liiga vähe, näitab muuseumitöötaja poolt külastamist vajavate inimeste nimekirja pidev pikenemine. Siit ka põhjus, miks ma muuseumisõpradega, kellelt materjalide kogumine pooleli on, uuesti kohtunud ei ole.

Samas on tehtud väga palju. Ainuüksi fotodest digikoopiaid koos täiskirjeldusega on eelmisest sügisest tehtud üle 450 ühiku – seega

on sama palju täienenud ka muuseumi pildibaas. Siinkohal tänangi aktiivseid ja lahkeid annetajaid.

Esimene dekaad (2000–2010) oli muuseumi jaoks loomise ja ehitamise aeg. Selle teisel poolel alustasime kogude loomisega. Sest pole kogu, pole muuseumi. Neli seina ja näitus kannab paremal juhul kunstigalerii (näitusemaja) nime.

Dekaadi lõpuks jõudsim ehitamise kõrvalt juba sedavõrd koguda, et võimalikuks sai Järvakandi tutvustava näituse loomine (dets 2009). Kogu praegugi avatud Järvakandi juubelinäitusel väljapandud klaas on välja otsitud, siis palutud, lunitud, aga ka ostetud. Viimasele aitasid kõvasti kaasa vahepealsed 2,5 aastat (2006–2008), kus vallal oli võimalus kogude loomiseks väärikalt panustada. Selleks aastaks eraldatud summa on nii valla eelarve mõistes kui ka teenitud piletitulu suhtes kaduvväike. Kui korrutada see kümnega ja võrrelda saadud kümneaastase kogumisperioodiga, siis selle ajaga kaob vanu esemeid prügiks rohkem, kui me nende vahenditega päästa suudame. See ei ole tarbimiskulu nagu lastetoa mänguasjad, vaid akumuleeruv väärtus. Esimesed rändavad varsti prügikasti ja asemele nõutakse uusi. Aga vanasti olid lapsel vaid mõned mänguasjad, mida ta ka väga kalliks pidas. Hoidmine ja hoitud olemine ongi siinjuures kõige tähtsam. Hingega olemine. Ja seda mitte ainult inimeste, vaid ka asjade suhtes. Muuseumis

2010. aastal pidas Järvakandi Klaasimuseum oma 130. sünnipäeva.

Klaasimuseum

pidevalt ja süstemaatiliselt arenev ja täienev kogu on muuseumi arenguks ning olemasoluks hädavajalik. Iga aastaga suurenedes toob see huvilisi maailmast järjest enam juurde. Kogume, uuime, säilitame, eksponeerime. Tugev positsioon Eesti muuseumide seas tuleb endal kätte võidelda.

Teine dekaad (2010–2020) noore muuseumi arengus peabki olema aktiivne kogumisfaas, et varem loodud muuseumihakatisest töösine ja arvestatav muuseum saaks. Natuke on meil kogunenud sajandivahetuse klaasi. Siit edasi vanemat klaasi kui 19. saj lõpuni praktiliselt ei liigu, neil üksikutele esemetel on omanikud ja neilt tuleb esemed lihtsalt välja võluda. Juhuslikke uusleid on, aga neile pealesattumiseks tuleb väga palju Eestit mööda ringi liikuda, aga ka internetis tunde veeta: kolleksionäärilist konkurendist tuleb lihtsalt ette jõuda – peab olema n-õ selgem silm ja parem nina, samuti paunake vöö vahel. Siinkohal on ka üht-teist saavutatud ehk siis mõnegi leiu puhul esimesena kohale jõutud ja n-õ käpp peale pandud.

Midagi on muuseumisse kogunenud kahe sõja vahe-

lisest, samuti sõjajärgsest perioodist. Siiski üsna lünklikult, kui aluseks võtta meil käibel olnud klaasi tervikuna. Kui ma varem olin kindel, et saame ise kõik, mis vaja, üksikult korjates, siis nüüd tean, et kolleksioonid täienevad teiste kolleksioonide kaudu. Selleks tahame hakata sõlmima sponsorlepinguid ettevõtjatega. Väikeseid tükikesi teiste kogudest vastavalt oma vajadustele oleme juba „haugunud“ ja seda oma jõududega. Nüüd aga on silmapiiril väike sajandivahetuse käsitsi valmistatud purkide ja pudelite kogu, mida omanik on korjanud üle 50 aasta. Kuid sellele omandamiseks jääb oma jõududest väheks. Samas kehtib ripakile jäävate kogude osas reegel: kes ees, see mees.

Külastajad on üldjoontes jäänud väga rahule. Eriti sellega, et nendega igal võimalusel vahetult tegeletakse ja klaasitegu tõsimeeli tutvustatakse. Ega tavainimene klaasist suurt midagi tea. Meie siin Järvakandis küll, aga teised üldjuhul mitte.

Et läheneb muuseumi lahtioleku 10. aastapäev (16. august 2012), soovime selleks ajaks projektirahade toel uuendada esimese

toa püsiekspositsiooni. Selles osas loodan kohalike puidutislerite abile. Lisaks on tulemas kaks uut ja huvitavat näitust. Teavet selle kohta saab meie kodulehelt.

Tänavu oli/on meil lisaks kõrge- ja madalpingeisolaatorite uuele väljapanekule veel kaks uut näitust: Türi kogujamehe Teet Reieri „Varajane Tarbeklaas 1940–1960“ ja tindipudelite ja -pottide näitus muuseumi kolleksioonidest. Eriti viimasel näitusel on läbilööki, sest sealsamas on võimalik tindi- või hanesulega kätt proovida. Näitused on avatud. Tõnu Lauki rariteetsete pudelite näitus nr 2 on hooaja lõppedes maha võetud ja omanikule tagastatud. Kui esimene tema näitus välitas ühe hooaja, siis teine oli meil üleval läbi kolme ja oli kindlasti üheks magnetiks meie armastusväärsele publikule nii Lätist, Venemaalt, Soomest kui ka loomulikult Eestist. Aastate lõikes on siia sattunud igast maailmajaost inimesi.

Ja lõpuks. On aeg astuda esimene samm jõudmaks uuele tasemele. Partnerluse astumine Tartu Ülikooli arheoloogidega võimaldaks meil teaduspõhiselt koguda

leiumaterjali meie vanade klaasikodade asupaikadest ka muuseumi kogudesse. Tööde käigus saame ülevaate kasutusel olnud ahjutüüpide ehk tehnoloogias, samuti toodangust. Viimast küll vaid killumaterjali põhjal, sest klaasikodade asemelt pole veel terveid esemeid leidnud, sest need on juba omal ajal tehase varemetest lähikonnas inimeste panipaikadesse jõudnud. Nii et lähiaastate unistuseks olekski külastajatele lisaks klaasikodade kaardi tutvustamisele ka esemeline eestimise klaasi eksponeerimine. Kaart kaardiks, infoplatat infoplatatiks – sellel on vaid kirjad ja numbrid. Muuseumisse tullakse ju ikkagi seda ainulaadset ja vana originaalset vaatama!

Kümme aastat oleme külastajatele klaasikodade kaarti näidanud ja nüüd on aeg hakata ka ehedat leiumaterjali sinna kõrvale panema, sest vastasel korral jääme lihtsalt ajale jalgu. Ja kui meie arheoloogidele partneriks ei hakka, siis on järgmisel aastal seal juba keegi teine. See, kas me saame Järvakandi Klaasimuseumis astuda esimese sammu uue arengutasandi suunas, sõltub sellest, kas vallas suudetakse sarnaselt 2008. aastale muuseumile ennistada kolme töötaja palgafond. Loodame kõige paremat.

Rõõmsaid muuseumielamusi läheneval aastavahetusel!

Allan Kima
muuseumi juhataja

Meelistegevuse MTÜ

Laupäeval 11.02.2011 algusega kell 11.00

Järvakandi alevi staadionil

IX JÄRVAKANDI LUMEOVAAL sõiduautodele

Eelregistreerimine ja info:
http://lumeovaal.googlepages.comKontakt:
5452 1836
lumeovaal@gmail.comTehniline komisjon kell 9.00-10.30
Rajaga tutvumine kell 9.30-10.30Osavõtu tasu:
eelregistreerimisel 17€
juunioritel 10€Võistluspäeval +20%
20€ ja 12€Võistlusarvestus:
- Juunior 2WD esivedu
- Juunior 2WD tagavedu
- Naised
- 2WD esivedu
- 2WD tagavedu
- 4WD
- Veteranid (üle 50 a.) esivedu
- Veteranid (üle 50 a.) tagavedu

Kohapeal toitlustus!

Võistlusreeglid:

Treeningul ja võistlusel peab võistleja kandma kiivrit. Sõit toimub tänavasõidu naastrehvidega. Sõidusuund vastu päeva. Korrage rajal 2 autot. Start vastassirgete keskelt. Distantsi pikkus 2 x 4 ringi. Kahest startist läheb arvesse parim aeg. Võistlusautos ei tohi olla kinnitatamata esemeid. Juunioril on vajalik lapsevanema kirjalik luba võistlustel osalemiseks.

MAAILMAS LEIDUB
NII PALJU MEIE
KÕIGI JAOKS,

KUI MEIL AINULT ON SILMI SEDA NÄHA,
SÜDANT SEDA ARMASTADA JA
KÄSI SELLE JÄRELE SIRUTAMISEKS ...

TÄNAME SÜDAMEST KÕIKI KOOSTÖOPARTNEREID,
ABILISI JA TOETAJAJID NING
SÜLEGA HÄID SOOVE
JÄRGMISSE AASTASSE!
JÄRVAKANDI KULTUURIHALLI PERE

Üleskutse! Kogumisaktsioon!

Hea lugeja. Vaatame üle oma raamaturiigid. Ehk leidub seal trükiseid, milles on tempel „Järvakandi Tehased” vms. On aeg need endised klaasivabriku tehnilisse raamatukokku kuulunud raamatud muuseumi käsiraamatukogusse koguda. Küllastajail on neid hiljem võimalik ka kohapeal tasuta kasutada. Info teie omanduses olevate raamatute kohta tel 5390 4677; klaasimuuseum@hotmail.ee Tulen ise järele. Võib ka muuseumisse tuua. Siis palun samuti ette helistada.

Allan Kima
klaasimuuseumi juhataja

Starman laienes Järvakanti

Starman avas uue digivõrgu Järvakandis, tuues asulasse 160 telekanalit, Eesti kõige kiirema 150-megabitise koduinterneti ning personaalse teenuspaketi koostamise võimaluse.

Starman Stardiga saab iga klient valida endale sobivad teenused ning määrata näiteks internetiühenduse kiiruse, telekanalite hulga, tasuta telefonikõnede mahu ja soovi korral lisateenused.

Televaataja saab valida viie põhipaketi ja 12 teemapaketi vahel, lisaks võib kanaleid ka ükshaaval valida. Samuti levivad nüüd Järvakandis ühiselge pildi ja ruumilise stereoheliga HDTV (High Definition Television) telekanalid.

Digitelvisiooni vaatamiseks vajaliku digiboksi saab üheaastase kliendilepingu korral Starmanilt tasuta. DigitiTV võrgus saab kasutada ka salvestavaid digibokse, millega on võimalik koostada täielikult reklaamivaba ja telekavade stõltumatu personaalne teleprogramm.

Lisainfot uute võimaluste kohta saab veebilehelt www.starman.ee, klienditoe telefonilt 1770 või e-posti aadressilt klienditugi@starman.ee.

Kristi Reiland

Starmani kommunikatsioonispetsialist

e-post: pressiinfo@starman.ee; tel +372 677 9989; mob: +372 515 2711

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Pangabuss peatub:

Kullamaa
vallavalitsuse juures
kell 9.00–10.30

Vana-Vigala
Tehnika- ja
teeninduskooli juures
kell 11.30–12.30

Järvakandi
kultuurihalli esisel platsil
kell 14.00–15.00

I kvartalis 2012

23. jaanuar

20. veebruar

19. märts

Bussis saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, sõlmida hoiuseid ja muid erinevaid lepinguid.

Tutvuge pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega www.swedbank.ee. Lisainfot pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Rahulikke jõulupühi ja edukat
uut aastat!

Järvakandi Vallavolikogu
Järvakandi Vallavalitsus

Foto: Aleksander Kurison
Talv 2010

Jõulukuu
2011

Igal aastal süütab keegi
kuusel küünlad, mille leegid
toovad vaikselt jõulurahu.
Ja su südamesse mahub
korraka nii palju head,
et seda jagama sa pead.
Erika Esop

Lugemiselamusterohket
uut aastat soovivad
aleviraamatukogu töötajad.

Tükike magusat,
ivake ilusat,
killuke kaunist -
uue aasta igasse päeva!

Rõõmsat aastavahetust
ning põnevast uut aastat!

Lasteaed Pesamuna

Uued
vallakodanikud

Henri Oper
2. august 2011

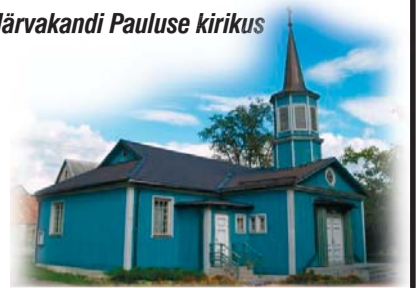
Tänuavaldus

Siiras tänu lasteaia heategevuslikul jõulumüügil osalenule! Väikestest tegudest saavad suured, heategevus toob kasu nii andjale kui saajale: tuleb sära silmadesse ja rõõm südamesse!

Soovin teile kõigile jätkuvat südamesoojust, tähelepanelikkust ja lahkett jõuluvana!

Heivi Kipper
lasteaia direktor

Jumalateenistused Järvakandi Pauluse kirikus

- Pühapäeval, 1. jaanuaril kell 15
Jeesuse nimepäeva ehk uusaasta armulauaga jumalateenistus
- Pühapäeval, 15. jaanuaril kell 15
Oikumeeniline jumalateenistus evangeelse alliansi palvenädala puhul.
Jutlustab Järvakandi Misjonikoguduse pastor Allar Saard, kaastegev Rapla Vabakoguduse ansambel

NB! 1. jaanuarist 2012 algavad jumalateenistused kell 15.

Järvakandi Kristliku Nelipühi Koguduse

PALVE- JA OSADUSÕHTUD
kolmapäeviti kell 18.

JUMALATEENISTUSED
pühapäeviti kell 10

Allan Kroll jutlustab
22.01. ja 19.02.2012

Tere tulemast!

Talihoole Järvakandis

Järvakandi valla avalike teede, tänavate ja parklate talihooldust teostab OÜ Lempir. Kontakttelefon 520 8963. Ettepanekute, probleemide korral palun helistada 489 4715, 5346 8292 või saata e-kiri ene.nyganen@jarvakandi.ee. Kaunist talve soovides

Ene Nüganen
Järvakandi valla majandusnõunik

Läbi sätendava õhu, üle karge lume,
pisikene ingel pajajalu tuleb.
Süda soe ja särasilmil, külma ta ei taju,
kannab kuuma küünlaleeki läbi valge saju.

Täname kõiki meeldiva koostöö eest!
Rahulikke pühi ja edukat uut aastat!

Järvakandi Hooldekodu

Õnnitleme!

93

Juta Jürme

80

Senni Leht

Elli Juhkov

Vilma Siim

Hilma Johanson

91

Tiio Mett

90

Karmen Soosalu

Anastasia Ragun

1.10.1918–

1.12.2011

Valeri Krõlov

26.10.1949–

2.12.2011

Valentina Ahtijainen

7.04.1929–

10.12.2011

Toomas Jõearu

13.05.1956–

16.12.2011